

mon saa Ejendommene var steget til det dobbelte af deres Værdi. Det er en Kendsgerning, der ikke kan rokkes ved, at det danske Landbrug lever under gode Kaar.

Hvad gør da det danske Landbrug? Ja, den fungerende Formand talte om, at vi skulde værne om Hjemmene, han talte kønne Ord om Hjemmene. Jeg er fuldstændig enig med ham i, hvad det betyder, at man har et Hjem, hvor man kan samles med sin Familie, og som er ens eget. Men hvad gør Landbruget for at opretholde Hjemmene i Danmark? Det siger: Hvis de skal have billig Mad, maa Staten betale, vi vil ikke, vi har tabt saa og saa mange Millioner — mange hundrede Millioner, tror jeg, han sagde —, ganske vist ikke i den Forstand, at vi har tjent mindre end før, men saaledes, at vi kunde have tjent endnu mere, hvis Regeringen ikke havde lagt Baand paa Udbytningslysterne, ikke havde søgt at stoppe dem. Landbruget søger at udnytte en Situation, hvorunder Tusinder af Mennesker sulter, det ved man. Landbrugerne siger: Vi vil tjene det mest mulige. Nu er der Tale om at faa Mælkepriserne nedsat. Vi prøvede paa det hjemme i Horsens, det lykkedes, og saa skrev Landbobladet i Horsens: Pas nu paa, at Bønderne ikke slagter deres Køer eller sælger dem, naar de skal tabe paa Mælken! Tabe paa Mælken? Hvordan kommer dette Tab? Jo derved, at de ved at kærne Fløden til Smør og sælge til England kunde faa mere ind; de taber jo ikke Penge i egentlig Forstand ved at sælge Mælken her hjemme, thi de har solgt til den Pris hidtil og tjent godt, men i Dag kan de tjene mere ved at lade Englænderne købe deres Smør. Og saa siger man altsaa: Pas paa, at de ikke slagter Køerne! Det er den Samfundsfølelse, som er oppe, naar Kravene kommer. Det er det bærende Erhverv i Danmark, det er Landmændene, dem, der først og fremmest taler om, at den private Ejendomsret til Jorden skal være det bærende, det fundamentale for Samfundet, det er dem, der i Dag viser, hvad den private Ejendomsret magter i Krisetider, i vanskelige Tider.

Der kom et Krav fra disse store Landmænd: Lad os faa Lov til at udføre Kartoffler! Vi er beskedne i vort Krav, vi ønsker blot at faa Lov til at udføre 1 Million Tønder. Vi avler her i Landet vist 11—12 Millioner Tønder Kartoffler. I Fjor snød Regeringen os — ja, undskyld, jeg tror ikke, de brugte det Udtryk, men

det var da Meningen —, thi da købte Regeringen Kartoffler til almindelig, billig Pris og solgte dem op til Norge. Maa vi bede om selv at faa Lov til at udføre, thi hvis vi for 1 Million Tønder kan faa 15 Mill. Kr. i Udlandet, skal de øvrige 10—11 Millioner Tønder, som sælges herhjemme, ogsaa koste 15 Kr. pr. Tønde. Ja, dette sidste siger de ikke, men vi ved af Erfaring, at naar man faar Lov til at sælge 1 Million Tønder til 15 Kr. pr. Tønde, faar vi næste Aar at vide, hvor mange Millioner Landbruget har tabt paa Salget af sine Kartoffler herhjemme. Det er velgørende i Modsætning hertil at se det lille Landbrug, Husmændene, staa op og erklære sig fuldstændig uenigt med det store Landbrugs Ordfører. Det er fornøjeligt og glædeligt at se. Man har før vidst at fortælle, at der var nogle Skarns Mennesker i Danmark, der vilde sætte Skel mellem Gaardmændene og Husmændene. Jeg siger, at dette Skel sætter det økonomiske Liv selv, og vi ser det i disse Dage sat ikke af Socialdemokraterne, men formende sig ud af Livet. Hvor er Ansvarsfølelsen, og hvor er Udbytningslysterne?

Vender vi os fra Landbruget til et andet af de store Erhverv, Storhandelen, den Virksomhed, hvis Opgave det er at skaffe Varer hjem til Danmark og være Mellemlid mellem Producenter og Forbrugere, ser vi, hvorledes den kendetegnes ved en Kæde af Brud paa Tro og Love. Det indleddes med, at en af Handelens første Repræsentanter i Jylland, da Krigen udbrød, paa Trods af Udførselsforbud, paa Trods af, at han hidtil havde staaet som Patentpatriot, var med til at forsyne Udlandet med Varer, som vi selv i høj Grad trængte til. Han fik en Bøde paa 10,000 Kr., og der lød en Jammerklage over, at den Mand slap alt for billigt. Ogsaa nu lyder der, naar der er Klausulbrydere, storhandlende, der bryder sig fejl om, hvad de paa Tro og Love er gaaet ind paa, den Klage: Hvorfor straffes de ikke haardere? Men saaledes kommer man ikke ud over det. Det nytter ikke, at de storhandlende siger, at Undtagelserne maa man ikke trække frem, Storhandelen som saadan rammes ikke af dette, at nogle enkelte indenfor den optræder forkert. Blev da den Mand i Aar-

Rettelse.

Sp. 32, L. 26 f. n.: „§ 20“, læs: § 26.